

Nemes András művészettörténész, a Soproni Múzeum főmuzeológusa idén ünnepli hatvanötödik születésnapját, ez alkalomból köszöntjük őt a *Soproni Szemle* hasábjain is. Tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte művészettörténész szakon. A diploma megszerzése után, 1984-ben került a Soproni Múzeumba, ami mostani nyugdíjazásáig az egyetlen munkahelye maradt, negyven éven keresztül dolgozott itt.

A muzeológia területén Domonkos Ottó, Askercz Éva, Kücsán József voltak tanítói-munkatársai. Részt vett a Storno-gyűjtemény rekonstrukciójában, a Lenck-villa kertjében álló evangélikus sírkövek művészettörténeti feldolgozásában és restaurálásában. Az eltelt évtizedek alatt az egyik legfontosabb tevékenységévé az Érembiennálé és a hozzá kapcsolódó kiállítás szervezése és lebonyolítása nőtte ki magát.

A múzeumi munka csúcsa a látogató által megismerhető kiállítás, ez azonban csak akkor tud valóban színvonalas lenni, ha a háttér is jól működik mögötte. Ehhez a muzeológusnak ismernie kell a teljes gyűjteményi anyagot, tudnia kell a tárgyakhoz, dokumentumokhoz kötődő történelmi hátteret, és gondoskodnia kell a raktárak megfelelő rendezettségéről, a leltárak, katalógusok naprakészségéről. Nemes András múzeumi tevékenységének jelentős részét tette ki a látogató elöl rejtett múzeumi háttér magas szinten tartása, az ezt biztosító munkatársakkal való együttműködés.

Soproni tevékenységének talán még jelentősebb részét az épületkutatás teszi ki. A második világháború utáni évtizedekben az állami műemlékvédelem Hollókö, a Balatonfelvidék és a budai várnegyed mellett Sopronra koncentrált. A műemléki értékek feltárásának és bemutatásának úttörő munkáit Szakál Ernő, majd Dávid Ferenc végezte. A legkorábbi munkáikat: a ferences kolostor káptalantermét, a Szent György templom belső restaurálását, a Fabricius-ház hátsó traktusának a helyreállítását, majd a két középkori zsinagóga azonosítását és felújítását a mai napig a hazai műemlékvédelem legsikerültebb beavatkozásai között tartjuk számon.

Nemes András Dávid Ferenc nyomdokaiba lépve kapcsolódott be a kutatásokba, folytatva a korábbi kutatási módszert, ami a levéltári adatoknak a valós épület roncsolásos kutatása során szerzett ismeretekkel való összevetésén alapul. Az épületrégészet területén Gabrieli Gabriella, a múzeum régésze volt állandó munkatársa. Számtalanszor találkozhattunk vele munkásruhában, kalapáccsal, vésővel, vagy éppen spaklival-szikével a kezében, amint egy-egy épület történetét fejtette fel a munkagödör mélyén, vagy egy homlokzati állványzaton.

Az utóbbi évtizedek nagy munkáiban már mint tapasztalt szakértő vett részt. Elévülhetetlen érdemei vannak a Kecské-templom, a Tűztorony, a Lenck-villa, a Szent Mihály-templom és a Múzeumnegyed épületegyüttesének szakszerű, példa értékű helyreállításában, a hozzájuk kapcsolódó kiállítások magas színvonalú kialakításában, de nevéhez

Nemes András a Deák téri Lenck-villa kertjében, fotó: Bolodár Zoltán, 2020

fűződik az azóta a Városszépítő Egyesület által Winkler Oszkár-díjjal kitüntetett sopronbámfalvi Kárpáti-malom építéstörténetének és műemléki értékeinek feltárása is.

Tudását, tapasztalatait a gyakorlati feladatok megvalósítása mellett örömmel teszi közkincsé, ezt igazolja a *Soproni Szemlében* megjelent számos írása, és a műemlékvédelemmel foglalkozó fiatalabb nemzedék tapasztalata, akik akár szervezett konferencia előadás, akár városnéző séta vagy spontán helyszíni egyeztetés során hallgathatják meg gondolatait az egyes épületek vagy a város történetével kapcsolatban. Azt hiszem, bátran kijelenthetjük, hogy ma Nemes András az az ember, aki a legtöbbet tudja Sopron művészettörténetéről a világon. Tapasztalatait civil egyesületek tagjaként is kamatoztatja, aktív szereplője a Soproni Városszépítő Egyesület, a Perkovátz baráti Kör, és az országos jelentőségű Régi Épületek Kutatóinak Egyesülete programjainak.

Kedves András!

Hatvanötödik születésnapod alkalmából a Jóisten áldását kívánjuk, tartson meg erőben, egészségben, szeretetben!

Reméljük, hogy a nyugdíjazás nem jelenti az aktív tevékenység végét, bízunk benne, hogy további számos értékes, a közösség tudását is gyarapító tudományos dokumentáció kerül ki a tolladból és hogy még hosszú évekig fordulhatunk hozzád ha bármilyen, Sopron épített örökségének történetével kapcsolatos kérdés merül fel, hiszen az egész városnak szüksége van arra a tudásra, amit csak tőled kaphatunk meg!

Isten éltesen sokáig!

Sopron, 2025 május